

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

Με μεγάλη μας χαρά μαθαίνομε ότι από τα 46 μαθητικά λευκώματα που υποβλήθηκαν από την Ελλάδα στο διαγωνισμό του Έλληνικού Έργου του Σταυρού πήραν το πρώτο βραβείο, το ένα είναι του Διδασκαλείου Ίωαννίνων, το άλλο του Κολλεγίου Αθηνών και το άλλο του Θ' δημοτικού σχολείου Καβάλλας. Για το τελευταίο εργάστηκε με μεγάλη επιμέλεια ή εκλεχτή μας συνεργάτρια κ. Ίου Λία Γιοχάλα--Βαγιωνίτου, διδασκάλισσα του Δημοτ. Καβάλλας. Για μας, που ξέραμε με πόσο ένθουσιασμό εκτελεί το παιδαγωγικό της έργο, με πόση στοργή και άφοσίωση παρακολουθεί και κατευθύνει την παιδική ψυχή, το πράγμα δε μας ξαφνιάζει. Συγχαίρομε θερμά την κ. Βαγιωνίτου καθώς και την πόλη της Καβάλλας που έχει την τύχη να μορφώνονται τα παιδιά της από μια γυναίκα με τόσο σπάνια ψυχικά, διανοητικά και παιδαγωγικά χαρίσματα.

* *

Νά μένει ο τόπος στάσιμος σε διάφορα ζητήματα που έχουν λυθη πιά οριστικά σε άλλες χώρες είναι βέβαια λυπηρό. Αλλά να έχει πραγματοποιηθή κάτι για το οποίο να μπορούμε να είμαστε περήφανοι, να βλέπομε ολοφάνερα τα ευεργετικά του αποτελέσματα κι έπειτα να το βλέπομε ξαφνικά να καταστρέφεται, είναι κάτι παραπάνω παρά αποκαρδιωτικό. Έτσι βλέπομε σήμερα να παύονται όλες οι επισκέπτριες αδελφές του Υπουργείου Προνοίας έπειτα από τη θαυμάσια εργασία που έκαναν αυτά τα τελευταία χρόνια. Με αληθινή αυτοθυσία, με αποστολικόν ένθουσιασμό, με μίαν άμοιβή μικρότερη από μιας άμφορωτης καμαριέρας, πήγαιναν από σπίτι σε σπίτι στους λαϊκούς συνοικισμούς παρακολουθούσαν την υγεία των οικογενειών, τους έδιναν οδηγίες για την προφύλαξη από τις διάφορες φριχτές αρρώστειες που μαστίζον τον τόπο μας και δεκατίζον τους άπέρρους, τη φυματίωση, την έλονοσία, τη σίφιλη. Και παύονται για λόγους οικονομίας! Ός τόσο είναι αποδειγμένο πως κοστίζει πολύ λιγώτερο ή πρόληψη της αρρώστειας από τη θεραπεία της. Θα κοστίσουν πολύ πε-

ρισσότερο τὰ σανατόρια, πού ὑπόσχεται νὰ ἰδρῦσει ἢ κυβέρνηση, παρά ἂν ἐδιπλασιάζονταν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπισκεπτριῶν ἀδελφῶν, πού ἀσφαλῶς θὰ εἶχαν πολὺ ἀσφαλέστερα ἀποτελέσματα καὶ σὲ πολὺ μεγαλύτερη ἀκτίνα ἀπὸ τὰ νοσοκομεία ὅπου ξέρομε πῶς καταφεύγουν πιά μόνο ὅσοι βρίσκονται στὸ χεῖλος τοῦ τάφου. Εἶναι ἀληθινὰ νὰ πελπίζεται κανένας γιὰ τὸν τόπο μας.

Τὰ «Ἀθηναϊκά Νέα» ἀρχησαν μιὰ πολὺ ἐνδιαφέρουσα ἐρευνα γιὰ τὸ ζήτημα τοῦ θεληματικοῦ περιορισμοῦ τῶν γενήσεων. Εἶναι εὐχάριστο πού ἀρχίζουν μερικὰ πράγματα νάντικρύζονται σοβαρὰ καὶ νὰ συζητοῦνται φανερὰ χωρὶς σεμναυφία ἰησουϊτική. Μονάχα ἔτσι μπορεῖ νὰ χυθῆ φῶς σὲ προβλήματα πού ἀπασχολοῦν ἀπὸ καιρὸ τὴν κοινὴ γνώμη σὲ ἄλλες χῶρες. Ἐπειδὴ τὸ ζήτημα αὐτὸ εἶναι ἀπὸ τὰ ζωτικώτερα θὰ κρατήσουμε τίς ἀναγνώστριάς μας ἐνήμερες τῆς ἐρευνας καὶ γι' αὐτὸ ἀναδημοσιεύουμε τὴ γνώμη τῆς κ. Αὔρας Θεοδωροπούλου πού ζητήθηκε πρώτα πρώτα καὶ δημοσιεύθηκε στὰ «Ἀθηναϊκά Νέα» τῆς 25 Αὐγούστου.

«Ἡ κ. Θεοδωροπούλου εὕρισκε ὅτι ἡ τεκνοποιεῖα ἔχει ἐλαττωθῆ σημαντικὰ ἰδίως εἰς τὴν μεσαίαν καὶ εἰς τὴν τάξιν τῶν πλουσίων. Εἰς τὰς λαϊκὰς τάξεις δὲν εἶνε τόσο σοβαρὰ ἢ ἐλάττωσις. Οἱ δὲ λόγοι τοῦ θεληματικοῦ αὐτοῦ περιορισμοῦ εἶνε δύο. Εἰς τοὺς πλουσίους ἢ προσπάθεια ν' ἀποφύγουν τὰς ἐνοχλήσεις καὶ τοὺς κινδύνους τῆς τεκνοποιήσεως. Τὸ παιδί ἀποτελεῖ ἐμπόδιον εἰς τὴν κοσμικὴν κίνησιν τῆς μητέρας. Δὲν τῆς ἐπιτρέπει νὰ διασκεδάσῃ ὅσο θὰ ἤθελε καὶ νὰ περάσῃ μιὰ ζωὴ ἀφροντισιάς καὶ ἐγωϊστικῆς ἀπολαύσεως.

Ἀφρομὴ λοιπόν, λέγει ἡ κ. Θεοδωροπούλου, εἶναι ἡ ὕλιστικὴ ἐγωϊστικὴ ἀντίληψις τῆς ζωῆς πού ἀποφεύγει καὶ τίς βαθύτερες, ἀκόμη καὶ τίς γλυκύτερες συγκινήσεις τῆς μητρότητος. Οἱ ἄνθρωποι αὐτῆς τῆς κατηγορίας, ἄντρες καὶ γυναῖκες, εἶνε τὰ παράσιτα τῆς κοινωνίας πού ζοῦν γιὰ τὸν ἑαυτὸ τους μονάχα καὶ ἀδιαφοροῦν γιὰ τὸ σύνολο.

Στὶς μεσαῖες τάξεις, τίς ἐπαγγελματικῆς, τίς μικροαστικῆς, ἢ ζωῆς σήμερα εἶνε ἕνας τεράστιος ἀγῶνας γιὰ τὸ καθημερινὸ ψωμί. Ἡ ἀβεβαιότης γιὰ τὸ αὔριο εἶνε φυσικὸ νὰ θέτῃ στὸ νέο ἀνδρόγυνο τὸ αὐστηρὸ ἐρώτημα: Μόλις τὰ καταφέρνομε οἱ δυὸ μας, πῶς θὰ ἀναλάβωμε τὴν εὐθύνη γιὰ ἄλλα πλάσματα πού θὰ φέρωμε στὸν κόσμον; Ἔτσι ἀντικρύζουν σοβαρὰ, ἠθικὰ, κοινωνικὰ τὸ ζήτημα τῆς τεκνοποιήσεως. Καὶ μὴ θέλοντες νὰ στερηθοῦν τὴ γλύκα τῆς μητρότητος, οἱ γυναῖκες αὐτῆς ἀποφασίζουν ν' ἀποκτήσουν ἕνα ὁὐδὲν παιδί. Ἐχοντας τὴν ἀντίληψιν τῆς εὐθύνης τους γιὰ τὰ πλάσματα πού ἔφεραν στὸν κόσμον ἀγωνίζονται ἥρωικὰ νὰ τὰ μεγαλώσουν, νὰ τ' ἀναθρέψουν οἱ ἴδιες.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὅσο κι' ἂν μεγαλώνουν μέσα σὲ στενοχώριες, τὰ παιδιὰ αὐτὰ ἀναπτύσσονται μέσα σὲ μιὰν ἀτμόσφαιρα στοργῆς, ἀφοσιώσεως, φροντίδων πού δὲν μπορεῖ παρά νὰ εἶνε εὐεργετικὴ στὴν ψυχικὴ τους ἐξέλιξη.

Ὅσο γιὰ τὴν ἀπεριόριστὴ ἀναπαραγωγὴ τῶν λαϊ-

κῶν τάξεων, εἶνε ἀποτέλεσμα τῶν οἰκτρῶν συνθηκῶν τῆς ζωῆς των. Οὐτε ξέρον, οὔτε μποροῦν νὰ περιορίσουν τὴν τεκνοποιήσῃ. Πολλὲς γυναῖκες, ὅσο κι' ἂν ὑποφέρουν ἀπὸ τὶς ἀδιάκοπες γέννες, φοβοῦνται γιὰ λόγους θρησκευτικῶν προλήψεων νὰ περιορίσουν τοὺς τοκετούς των. Ἀμόρφωτοι καὶ ἀσυνείδητοι, ἀδιαφοροῦν οἱ γονεῖς ἂν τὰ παιδιὰ τους τρέφονται ὅπως πρέπει. Γιὰ τοὺς πρὸ ἀσυνείδητους τὰ παιδιὰ εἶναι ἓνα εἰσόδημα ἅμα λιγὰκι ξεπεταχτοῦν. Παιὸς ἄνθρωπος μὲ στοιχειώδη ἀνθρωπισμὸ δὲν αἰσθάνεται φρίκη στὸ θέαμα τοῦ πατέρα ποὺ γυρίζει στὰ διάφορα νυχτερινὰ κέντρα ἴσαμε τὶς πρωῖνὲς ὥρες μὲ τὰ τρία κοριτσάκια του, βάζοντάς τα νὰ χορεύουν μὲ τὰ πρὸ προκλητικὰ τσακίσματα, γιὰ νὰ μαζεύει λεπτὰ ἀπὸ τοὺς ξενύχτηδες γλεντζέδες ; Γι' αὐτὸν τὰ παιδιὰ αὐτὰ εἶνε ἓνα σίγουρο εἰσόδημα.

Δὲ βλέπω λοιπὸν τὴν περιορισμὸ τῆς τεκνοποιίας σὰν ἓνα κίνδυνο γιὰ τὴν κοινωνία. Ἰπάρχουν μάλιστα περιπτώσεις ποὺ ἐπιβάλλεται ἡ ἀτεκνία γιὰ λόγους υγείας, γιὰ νὰ μὴ μεταδίδωνται ἀρρώστειες κληρονομικὲς σὲ μιὰ γενεὰ ποὺ δὲν χρωστᾷ τίποτα νὰ πληρῶνει τὰ σπασμένα τοῦ πατέρα ἢ τοῦ παποῦ καὶ νὰ τελειώνει μιὰν οἰκτρὴ ζωὴ στὰ σανατόρια ἢ στὰ φρενοκομεῖα.

Ἡ ἀνάγκη τῆς συνείδητῆς τεκνοποιίας μαζί μὲ τὴν καλλιέργεια τῆς εὐθύνης τῶν γονέων γιὰ τὰ παιδιὰ ποὺ γεννοῦν κατακτᾷ ὀλοένα ἔδαφος στὸν πολιτισμένο κόσμον. Ἀκόμα καὶ στοὺς ἐκκλησιαστικούς κύκλους, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς καθολικούς, ἀρχίζει ν' ἀντικρούζεται τὸ πρόβλημα μὲ τὴν σοβαρότητα ποὺ τοῦ ταιριάζει. Δὲν ἐπιτρέπεται πιά ν' ἀγνοοῦμε τὴν πραγματικότητα. Μ' ἔλες τὶς κυρώσεις τοῦ ποινικοῦ νόμου, εἰ ἐκτρώσεις ὀλοένα αὐξάνουν καὶ αὐξάνουν εἰς βάρος τῆς υγείας τῶν γυναικῶν, πολλὲς φορές καὶ τῆς ζωῆς τους. Γιὰ τοὺς λοιπὸν νὰ μὴ προλαμβάνεται τὸ κακόν ; Ἄς μὴν ἀνησυχῶμε. Ὁ κόσμος δὲ θὰ σβύσει τότε γρήγορα. Γιὰ πολὺν καιρὸ ἀκόμα θὰ ἐξακολουθεῖν νὰ γεννιοῦνται ἄνθρωποι, ἴσως καὶ περισσότεροι ἀπ' ἕτι χρειάζονται. Ἐκεῖνο ποὺ ἔχει χρέος ἢ πολιτεία εἶναι νὰ φροντίζει γιὰ τὸ ποιὸν καὶ ὄχι γιὰ τὸ ποσὸν τῆς αὐριανῆς γενεᾶς. Καὶ τὸ ποιὸν αὐτὸ ξέρει πολὺ καλά νὰ τὸ ἐξασφαλίσει ἂν θελήσει »

*
**

Ἡ «Ἐσπερινὸς Ταχυδρόμος» Χανίων τῆς 31-7-33 δημοσιεύει ἄρθρον τῆς κ. Καίτης Μουντάκη μὲ τίτλον «Γυναῖκες καὶ Ψῆφος». Τὸ ἄρθρον αὐτό, καλογραμμένο, ζωντανό, γεμᾶτο πίστη, δείχνει πόσο εἶναι συνειδητὸς σὲ μερικὲς γυναῖκες ὁ ἀγῶνας μας καὶ πόσο ὁ τύπος τῆς ἐπαρχίας ἀρχίζει νὰ ξυπνᾷ, νὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ τὰ ζητήματά της καὶ νὰ τ' ἀντικρούζει ἀντικειμενικὰ καὶ χωρὶς προκαταλήψεις. Ἡ κ. Μουντάκη ζητεῖ μὲ τὸ ἄρθρον της νὰ καταρρίψει τὴν πρόληψιν τῶν γυναικῶν στὶς ἐπαρχίας (καὶ πόσοι ὑπάρχουν ἀκόμα καὶ στὴν πρωτεύουσα !) πῶς ὅταν ἡ γυναῖκα ἀνακατευτεῖ στὴν πολιτικὴ ζωὴ θὰ παραμελήσει τὴν οἰκογένειά της.

«Δὲν θέλω», γράφει μεταξὺ ἄλλων, «τὴν γυναῖκα ἀπλῶς κατοικίδιον καὶ θηλαστικὸν ζῶον ! Ἡ ἱκανὴ καὶ

έξυπνη γυναίκα δύναται νά ζήση καί στήν κοινωνίαν
ὡς ἄνθρωπος (διότι μέχρι σήμερον εἶναι ζήτημα ἄν
ἐθεωρεῖτο) καί τὸ σπίτι της νά ξεύρη νά διευθύνῃ χω-
ρίς θορύβους καί φασαρίες. Εἶπομεν ἀνωτέρω ὅτι γιὰ
τὴν ἐργαζομένην κυρίως γυναίκα τὸ δικαίωμα τῆς δη-
μοτικῆς ψήφου σήμερον καί μεθαύριον τῆς πολιτικῆς,
ἀποτελεῖ καθ'αυτὸ ζωῆς ἐφόδιον. Μία μεγάλη μερὶς
γυναικῶν βιοπαλαίου! εἶναι ὑποχρεωμένοι ἀπὸ ἀνάγκ-
ης ἐπιτακτικῶς νά ἐργασθοῦν ἐκτός τοῦ σπιτιοῦ των
γιὰ νά κερδίσουν τὸ ψωμί των.

Πῶς θὰ παρουσιασθοῦν λοιπὸν στὸν βουλευτὴν
των, στὸν Δήμαρχον, στὸν προϊστάμενόν των τέλος
γιὰ νά ζητήσουν τὴν προστασίαν του; Μέχρι σήμερον
ἐπαρουσιάζομεθα ἢ ὡς οἰκτραὶ ἐπαίτιδες ἐπαίτουσαι
τὸν ἄρτον τοῦ διὰ τοῦ ἰδρώτος καί διὰ τῆς ἰκανότη-
τός μας θὰ ἐκερδίξομεν, ἄλλαι δὲ προσφέρουσαι ἄν-
ταλλάγματα διόλου ἀξιοπρεπή.

Τώρα ἡ ψήφος, κυρία μου, σοῦ δίδει τὸ δικαίωμα
νὰ παρουσιασθῆς μὲ τὸ μέτωπον ὑψηλὰ καί νὰ παρα-
καλέσῃς—ὄχι νά ζητιανέψῃς!—νὰ ζητήσῃς ὅ,τι σοῦ
ἀνήκει! Γιατὶ λοιπὸν ἡ ἀδικοφορία σου αὕτη; "Ἴσως
πρὸς δικαιολογίαν σου στέκεται μόνον τὸ ἐπιχείρημα
ὅτι ἡ δουλεία αἰῶνων ὀλοκλήρων, μᾶς κρατεῖ δέσμιες
μακρῶν συνηθειῶν!

"Ἄλλως τε αἱ ἐκλογαὶ τέσον αἱ δημοτικαὶ ὅσον
καὶ αἱ βουλευτικαὶ δὲν γίνονται οὔτε κάθε μῆνα ἢ ἔτος
ὥστε νά φέρωμεν τὴν ἀδικαιολόγηταν δικαιολογίαν
ὅτι θὰ παραμελήσωμεν τὰ τοῦ οἴκου!

Λοιπὸν ἄς ξυπνήσωμεν ἡμεῖς σήμερον καὶ ἄς πα-
ρουσιάσωμεν ἓνα καλότερον μέλλον γιὰ τὰ παιδιὰ
μας, ὥστε νά μὴν ζήσουν κι' αὐτὰ μέσα στὰς γε-
λοίας προλήψεις καὶ στὰ ἀπηρχαιωμένα ἔθιμα. Ἄς
δώσωμεν στήν ἐργαζομένην γυναίκα μίαν καλυτέ-
ραν καὶ ἀξιοπρεπεστέραν θέσιν καὶ στήν κοινωνίαν
θὰ ἀφίσωμεν μίαν καλὴν ἀνάμνησιν μιᾶς μορφωμένης
γεννεᾶς».
